

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการลดจำนวนของชาวนารุ่นใหม่ โดยการประยุกต์ใช้การ
วิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก กรณีศึกษา ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
CASUAL FACTORS AFFECTING TO THE DECREASING NUMBER OF NEW
GENERATION'S FARMING CAREER BY LOGISTIC REGRESSION ANALYSIS: A CASE
STUDY OF NAFAYSUB-DISTRICT, MUEANG CHAIYAPHUM DISTRICT,
CHAIYAPHUM PROVINCE

วิราวรรณ พุทธมาตย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่ และแนวทางในการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพทำนา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 160 คน ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้คนรุ่นใหม่ไม่ยอมประกอบอาชีพทำนา มากที่สุด คือ มีอาชีพหลักอื่น ๆ ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าอาชีพทำนา คิดเป็นร้อยละ 43.28 ปัจจัยรองลงมาคือ ไม่มีที่ดิน และเป็นอาชีพที่ลำบาก คิดเป็นร้อยละ 26.87 และ 20.90 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้คนรุ่นใหม่ ยอมประกอบอาชีพทำนามากที่สุดคือ มีที่ดินสำหรับทำนา คิดเป็นร้อยละ 46.30 ปัจจัยรองลงมาคือบรรพบุรุษพาทำ และลดรายจ่ายในการซื้อข้าว คิดเป็นร้อยละ 24.07 และ 22.22 ตามลำดับและปัจจัยส่วนบุคคลที่มี ผลต่อความสนใจประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่มีเพียงปัจจัยเดียวคือ อายุ ที่สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้แนวทางการแก้ปัญหาการลดจำนวนของชาวนารุ่นใหม่ได้แก่ รัฐบาลควรมีมาตรการที่ทำให้ข้าวมีราคาสูงขึ้น คนในชุมชนและรัฐบาลต้องสร้างแรงจูงใจให้กับคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่อยู่ใกล้ชิดพื้นที่นาหรือบรรพบุรุษมีอาชีพทำนา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานในชุมชนควรจัดโครงการพาเยาวชนลงพื้นที่ทำนาเพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการทำนา

คำสำคัญ : ชาวนารุ่นใหม่, การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the factors affecting the interest of the new generation's farming career 2) to study the guidelines to encourage the new generations to turn to farming. The sample used in this study was 160 people and the data were analyzed using by percentage, mean and Logistic Regression Analysis. It was found that the factors affecting to the most of the new generation does not wanted to do the farmer career was at the 43.28% of the other major career, there are the payment is return higher than the farming career. The factors affecting to the most of the new generation they wanted to do the farmer career was at the 46.30% of they had their own land. And the personal factors affecting to the new generation their wanted to do the farmer career that have only one factor is age, which can be prediction was statistically significantly at the .05 level. And the guidelines to solved the problems about the reduction of the number of the new generation farmers were includes: The government should have to lay down measures to make the rice higher prices, The people lived in the community areas and also the government must inspire and make the motivation to the new generations, especially the new generations who are very closely to the rice fields, or their ancestors have a farming career. And the relevant agencies or the community agencies should have to organize the project about to bring young people into the farming areas. To cultivate a positive attitude towards the farming.

Keyword : new generation's farming career, Logistic Regression Analysis

1. บทนำ

ชาวนามืออยู่ทั่วไปทุกแห่งของประเทศไทยเป็นผู้ปลูกพื้นที่ปลูกข้าวซึ่งมีมากกว่าพืชชนิดอื่น คิดเป็นพื้นที่ประมาณร้อยละ 11.3 ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งประเทศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดถึงร้อยละ 60.67 แต่ผลผลิตต่อไร่ต่ำสุด รองลงมาคือภาคเหนือมีพื้นที่ร้อยละ 23.07 ภาคกลางร้อยละ 14.77 และภาคใต้ร้อยละ 1.49 ตามลำดับ (กรมการข้าว, 2558)

ที่ผ่านมาชาวนาส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน และมีรายได้ได้น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น ๆ จากการสำรวจพบว่าขนาดการถือครองที่ดินของชาวนามีแนวโน้มลดลง ต้นทุนการผลิตข้าวแต่ละประเภทมีต้นทุนเพิ่มขึ้น สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้รายงานว่ พ.ศ. 2557 มีต้นทุนการผลิตข้าวชนิดต่าง ๆ ประมาณ 4,323 -5,968 บาท/ไร่ ซึ่งต้นทุนการผลิตข้าวจะสูงขึ้นทุกปี ในขณะที่ผลตอบแทนสุทธิของชาวนา

(บาท/ไร่) มีแนวโน้มลดลง รวมทั้งเกษตรกรมีขนาดหนี้สิน (บาท/ครัวเรือน) เพิ่มขึ้น (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557) ในด้านแรงงานพบว่าแรงงานรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคเกษตรน้อยลง ส่งผลให้อายุเฉลี่ยของแรงงานภาคเกษตรสูงขึ้น (กรวิทย์ ตันศรี, ม.ป.ป.) เนื่องจากอาชีพชาวนาเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงสูงจากภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม ฯลฯ อย่างไรก็ตาม นอกจากปัญหาความเสี่ยงทางด้านภัยธรรมชาติแล้ว ยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่ทำให้ชาวนาไทยไม่สามารถยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นได้โดยสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับชาวนาไทย เช่น ปัญหาชลประทานในพื้นที่เพาะปลูกข้าวมีจำกัด ปัญหาการระบาดของศัตรูพืช ปัญหาชาวนาขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ปัญหาต้นทุนการผลิตต่อไร่สูง ปัญหาราคาข้าว ปัญหาหนี้สิน ปัญหาไร่ที่ดินทำกิน เป็นต้น แต่ชาวนาส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพทำนา แม้จะเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย และเสี่ยงต่อการประสบปัญหาอื่น ๆ มากมายตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

ชาวนาไทยส่วนใหญ่อยู่ในวัยสูงอายุ โดยอายุเฉลี่ย 56 ปี (กรมการข้าว, 2558) เนื่องจากคนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพทำไร่นา ส่งผลให้เกิดความวิตกว่า อาชีพที่ถือเป็นกระดูกสันหลังของชาตินี้ อาจพบกับภาวะอันมืดมนในอนาคต ปัญหาแนวโน้มเกษตรกรละทิ้งไร่นา เพื่อเข้าไปหางานทำในเมือง แม้จะไม่ใช่วิธีแก้ปัญหาใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นในประเทศไทย รวมถึงในชาติเกษตรกรรมอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียที่กำลังเปลี่ยนผ่านเข้าสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมแต่สำหรับประเทศไทยแล้ว แนวโน้มดังกล่าวถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ เนื่องจากข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของไทยมาอย่างยาวนาน เป็นสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญของประเทศอย่างต่อเนื่อง เป็นพืชอาหารหลักที่สำคัญของคนในชาติ อีกทั้งการปลูกข้าวเป็นทั้งวิถีชีวิตและอาชีพที่สำคัญของคนในชนบท

ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลดจำนวนของชาวนารุ่นใหม่ โดยการประยุกต์ใช้ตัวแบบการถดถอยโลจิสติก ซึ่งผู้วิจัยเลือกตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เป็นกรณีศึกษา เพื่อนำผลการศึกษาดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพทำนามากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลดจำนวนของชาวนารุ่นใหม่ โดยการประยุกต์ใช้ตัวแบบการถดถอยโลจิสติก กรณีศึกษา ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพทำนา

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพทำนา โดยการประยุกต์ใช้ตัวแบบทางสถิติ สถานที่ที่ใช้ในการศึกษาคือ ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิกลุ่ม

ตัวอย่างคือ ประชากรทั้งหมดในตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิที่มีอายุตั้งแต่ 20– 35 ปี จำนวน 70 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ทำการศึกษาในช่วงเดือน มกราคม 2559 ถึงเดือน มกราคม 2560

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์นี้สร้างขึ้น เพื่อศึกษาปัจจัยที่จะทำให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพทำนามากขึ้น กรณีศึกษา ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุดรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับทัศนคติการให้ความสำคัญหรือความรู้สึกรู้สึกของผู้ตอบแบบ สัมภาษณ์ที่มีต่ออาชีพทำนา ซึ่งเป็นลักษณะของข้อคำถามแบบการตอบตามลำดับความสำคัญ (Rank Priority)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวโน้มของการประกอบอาชีพทำนา

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) วิเคราะห์ข้อปัจจัยส่วนบุคคล และระดับทัศนคติต่ออาชีพทำนาของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และใช้สถิติในการอนุมาน (Inferential statistic) ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพทำนา และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ กับความสนใจในอาชีพทำนา โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอย โลจิสติก (Logistic Regression Analysis) ขั้นตอนการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก มีดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกตัวแปรทำนายที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์โดยพิจารณาจากการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเอกสารที่เกี่ยวข้อง และจากข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบค่าที่ผิดปกติของตัวแปรทำนายแต่ละตัว โดยตัวแปรทำนายแต่ละตัวไม่ควรมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ควรเกิดปัญหา Multicollinearity โดยพิจารณาจากค่า Variance Inflation Factor (VIF) โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคือถ้าค่า VIF มากกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรทำนายนั้น ๆ มีความสัมพันธ์กัน ในระดับมาก (Myer, R. 1990)

ขั้นที่ 3 สร้างสมการ logistic response function ได้ตัวแบบคือ

$$P(Y=1) = \frac{e^{b_0+b_1x_1+\dots+b_px_p}}{1+e^{b_0+b_1x_1+\dots+b_px_p}}$$

เมื่อ b_0 คือ ค่าคงที่

b_i คือ ค่าสัมประสิทธิ์

Y เท่ากับ 0 เมื่อคนรุ่นใหม่ไม่ชอบประกอบอาชีพทำนา และเท่ากับ 1 เมื่อคนรุ่นใหม่ชอบประกอบอาชีพทำนา

ขั้นที่ 4 ทดสอบความเหมาะสมของโมเดลด้วยวิธีพิจารณาค่าความเป็นไปได้ (likelihood value) โดยพิจารณาจากค่า $-2LL$ ($-2 \log \text{likelihood}$) ถ้าค่า $-2LL$ มีค่าเข้าใกล้ศูนย์แสดงว่าโมเดลเหมาะสม

ขั้นที่ 5 ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกของตัวแปรทำนายแต่ละตัวเพื่อทดสอบระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย โดยใช้สถิติทดสอบ Cox & Snell R^2 หรือ R^2_{cs}

6. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่เป็นดังต่อไปนี้

6.1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 160 คนจำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ไม่ชอบประกอบอาชีพทำนา จำนวน 131 คน เป็นเพศชาย 63 คนเพศหญิง 67 คนอายุเฉลี่ย 28 ปีต่ำสุด 18 ปีสูงสุด 40 ปีรายได้เฉลี่ย 10,282 บาทส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษา /ปวช. และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน

2) กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ชอบประกอบอาชีพทำนา จำนวน 29 คน อายุเฉลี่ย 34 ปีต่ำสุด 25 ปีสูงสุด 40 ปีรายได้เฉลี่ย 9,897 บาทส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษาและมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน

6.2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่

1) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่จากแบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่โดยใช้แบบสัมภาษณ์ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการสำรวจปัจจัยที่มีผลทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ยอมประกอบอาชีพทำนา

ปัจจัย	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
1. มีอาชีพหลักอื่น ๆ ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าอาชีพทำนา	58	43.28
2. ไม่มีพื้นที่ทำ	36	26.87
3. เป็นอาชีพที่ลำบาก	28	20.90
4. ข้าวมีราคาต่ำ ผลตอบแทนน้อย	5	3.73
5. สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง	4	2.99
6. คนในครอบครัวทำมาแล้ว จึงอยากทำอาชีพอื่น	1	0.75
7. คนในครอบครัวทำอาชีพอื่น	1	0.75
8. สภาพอากาศแปรปรวน	1	0.75

ตารางที่ 4.2 ผลการสำรวจปัจจัยที่มีผลทำให้คนรุ่นใหม่อยากประกอบอาชีพทำนา

ปัจจัย	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
1. มีที่ดินสำหรับทำนา	25	46.30
2. บรรพบุรุษพาทำ	13	24.07
3. ลดรายจ่ายในการซื้อข้าว	12	22.22
4. เป็นอาชีพที่ยั่งยืน	4	7.41

จากผลการสำรวจความเห็นของคนรุ่นใหม่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจประกอบอาชีพทำนาในตารางที่ 4.1 และตารางที่ .2 ได้ผลสรุปดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลให้คนรุ่นใหม่ไม่ยอมประกอบอาชีพทำนามากที่สุดคือ มีอาชีพหลักอื่น ๆ ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าอาชีพทำนา คิดเป็นร้อยละ 43.28 ปัจจัยรองลงมาคือ ไม่มีที่ดิน และเป็นอาชีพที่ลำบาก คิดเป็นร้อยละ 26.87 และ 20.90 ตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลให้คนรุ่นใหม่อยากประกอบอาชีพทำนามากที่สุดคือ มีที่ดินสำหรับทำนา คิดเป็นร้อยละ 46.30 ปัจจัยรองลงมาคือ บรรพบุรุษพาทำ และลดรายจ่ายในการซื้อข้าว คิดเป็นร้อยละ 24.07 และ 22.22 ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความสนใจประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่จากตัวแบบการถดถอยโลจิสติก

เมื่อนำตัวแปรอิสระ (ปัจจัยส่วนบุคคล) มาทำการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกโดยใช้วิธี Maximum Likelihood ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปร ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ประมาณได้

Variables in the Equation						
	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
sex	.739	.535	1.906	1	.167	2.094
age	.207	.054	14.407	1	.000	1.229
Education	-.577	.403	2.053	1	.152	.561
income	.000	.000	.005	1	.941	1.000
member	.155	.161	.930	1	.335	1.168
career	-.183	.148	1.535	1	.215	.833
Constant	-7.560	2.925	6.683	1	.010	.001

จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่คำนวณได้ สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยโลจิสติก เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความสนใจประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่ ได้ดังนี้

$$P_y = \frac{e^{b_0 + b_1x_1 + \dots + b_px_p}}{1 + e^{b_0 + b_1x_1 + \dots + b_px_p}}$$

$$z = -7.560 + 0.739x_1 + 0.207x_2 - 0.577x_3 + 0.155x_4 - 0.183x_5$$

กำหนดให้	$p(y)$	คือ ความสนใจที่จะประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่
	x_1, x_2, x_3, x_4, x_5	คือ ตัวแปรอิสระ (ปัจจัยส่วนบุคคล) ที่ส่งผลต่อความสนใจที่จะประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่
	-7.560	เป็นค่าคงที่
	e	เป็นค่าคงที่ มีค่าประมาณ 2.718

จากตารางที่ 4.3 เป็นตารางผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ประมาณได้ และค่าสถิติที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก เพื่อพยากรณ์ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสนใจประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่ ซึ่งจากการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความสนใจประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่มีเพียงปัจจัยเดียวคือ อายุ ที่สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3. แนวโน้มของชาวนารุ่นใหม่ และผลกระทบของการลดจำนวนของชาวนารุ่นใหม่

ผลการศึกษาความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ต่อแนวโน้มของชาวนารุ่นใหม่ และผลกระทบของการลดจำนวนของชาวนารุ่นใหม่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ดังตารางที่ 4.3 และ 4.4

6.3.1. แนวโน้มของชาวนารุ่นใหม่ในปัจจุบันเมื่อเทียบกับในอดีต

ตารางที่ 4.4 ผลการสำรวจแนวโน้มของชาวนารุ่นใหม่ในปัจจุบัน

แนวโน้มของชาวนารุ่นใหม่ในปัจจุบัน	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
1. มีแนวโน้มลดลง	126	78.75
2. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น	10	6.25
3. คงเดิม	24	15.00
รวม	160	100

จากผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 160 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของชาวนารุ่นใหม่ในปัจจุบัน ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจุบันชาวนารุ่นใหม่มีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับในอดีตจำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 78.75 เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน เศรษฐกิจไม่ดี การทำนาต้องลงทุนสูง แต่ข้าวกลับมีราคาต่ำ

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจุบันชาวนารุ่นใหม่มีจำนวนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับในอดีตจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 เนื่องจากการทำนาในปัจจุบันมีเครื่องมือที่ช่วยทุ่นแรงจำนวนมาก ไม่ต้องลำบากเหมือนในอดีต

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจุบันชาวนารุ่นใหม่มีจำนวนคงเดิมเมื่อเทียบกับในอดีตจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 เนื่องจากการทำนาเป็นอาชีพหลักของผู้สูงอายุ เมื่อคนแก่ตัวลงก็ต้องหันมาทำนา

6.3.2. แนวโน้มของชาวนารุ่นใหม่ในอนาคต

ตารางที่ 4.4 ผลการสำรวจแนวโน้มของชาวนารุ่นใหม่ในปัจจุบัน

แนวโน้มของชาวนารุ่นใหม่ในอนาคต	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
1. มีแนวโน้มลดลง	121	75.62
2. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น	16	10
3. คงเดิม	7	4.38
4. ไม่แน่ใจ	16	10
รวม	160	100

จากผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 160 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของชาวนารุ่นใหม่ในอนาคต ดังนี้
 ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มลดลง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 75.62 เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน ข้าวมีราคาต่ำ คนที่เคยทำนา ก็ขายที่ดินให้นายทุนไปสร้างเป็นอาคารพาณิชย์ หมู่บ้านจัดสรร คนรุ่นใหม่ก็ขายที่ดินที่บรรพบุรุษให้ไว้ และคนรุ่นใหม่คิดว่าการซื้อข้าวกินสะดวกกว่าการทำงานข้าวกินเอง

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 เนื่องจากในอนาคตน่าจะมีเทคโนโลยีที่ช่วยอำนวยความสะดวกมากขึ้น อาจมีผลทำให้คนหันมาสนใจอาชีพทำนาเพิ่มขึ้น และอาชีพทำนาสามารถทำกลับบ้านได้ ไม่ต้องไปทำงานไกลบ้าน

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่ามีจำนวนคงเดิม จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.38

ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่แน่ใจว่าเกี่ยวกับแนวโน้มในอนาคตของชาวนารุ่นใหม่มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

6.4. ผลกระทบของการลดจำนวนของชาวนารุ่นใหม่และนโยบายในการแก้ปัญหาการลดจำนวนของชาวนารุ่นใหม่

จากผลการสำรวจความเห็นของคนรุ่นใหม่เกี่ยวกับผลกระทบของการลดจำนวนของชาวนารุ่นใหม่ ดังนี้

1) ผลกระทบของการลดจำนวนของชาวนารุ่นใหม่ต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ทำให้ประเทศขาดแคลนข้าว ข้าวมีราคาสูงขึ้น รายได้เข้าประเทศลดลงเพราะไม่มีข้าวเป็นสินค้าส่งออก และค่าเงินบาทแข็งตัว

2) ผลกระทบของการลดจำนวนของชาวนารุ่นใหม่ต่อความมั่นคงทางอาหารได้แก่ ข้าวไม่เพียงพอต่อความต้องการ ข้าวไม่มีคุณภาพ เพราะคนที่นาส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ จึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือช่วยทุนแรงจากข้อมูลสัมภาษณ์สามารถสรุปเป็นแนวทางการแก้ปัญหาการลดจำนวนของชาวนารุ่นใหม่ได้ดังนี้

2.1) รัฐบาลควรมีมาตรการที่ทำให้ข้าวมีราคาสูงขึ้น

2.2) คนในชุมชนและรัฐบาลต้องสร้างแรงจูงใจให้กับคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่อยู่ใกล้ชิดพื้นที่นาหรือบรรพบุรุษมีอาชีพทำนา

2.3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานในชุมชนควรจัดโครงการพาเยาวชนลงพื้นที่ทำนาเพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการทำนา

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความสนใจประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่มีเพียงปัจจัยเดียวคือ อายุ และปัจจัยที่ส่งผลให้คนรุ่นใหม่ไม่ยากประกอบอาชีพทำนามากที่สุดคือ มีอาชีพหลัก

อื่น ๆ ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าอาชีพทำนา ปัจจัยรองลงมาคือ ไม่มีที่ดิน และเป็นอาชีพที่ลำบาก สำหรับปัจจัยที่ส่งผลให้คนรุ่นใหม่อยากประกอบอาชีพทำนามากที่สุดคือ มีที่ดินสำหรับทำนา ปัจจัยรองลงมาคือ บรรพบุรุษพาทำ และลดรายจ่ายในการซื้อข้าวแสดงให้เห็นว่า ผลตอบแทนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะดึงดูดให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพทำนา และคนรุ่นใหม่หลีกเลี่ยงอาชีพที่มีความลำบาก สอดรับกับแนวคิดของ นายชัยฤทธิ์ ดำรงเกียรติ อธิบดีกรมการข้าวที่ว่าต้องยอมรับอาชีพการเกษตรนั้นเหนื่อย ค่าตอบแทนต่ำ (ดลมนัสกาเจ, 2556)

สำหรับแนวทางการแก้ปัญหาการลดจำนวนของชาวนารุ่นใหม่คือรัฐบาลควรมีมาตรการที่ทำให้ชาวนามีราคาสูงขึ้น คนในชุมชนและรัฐบาลต้องสร้างแรงจูงใจให้กับคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่อยู่ใกล้ชิดพื้นที่นาหรือบรรพบุรุษมีอาชีพทำนา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานในชุมชนควรจัดโครงการพาเยาวชนลงพื้นที่ทำนาเพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการทำนาแสดงให้เห็นว่าแนวทางการแก้ปัญหาที่ควรทำเป็นอันดับแรกคือทำให้ชาวนามีราคาสูงขึ้น

8. ข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ดังนั้นปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจประกอบอาชีพทำนาของคนรุ่นใหม่และผู้วิจัยนำเสนออาจจะไม่ครอบคลุมปัจจัยที่อาจจะเป็นไปได้ทั้งหมด

8.1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ในงานวิจัยต่อไปอาจศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวแนวทางการเพิ่มจำนวนชาวนารุ่นใหม่
- 2) ในงานวิจัยต่อไปอาจใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยวิธีการอื่น ๆ นอกเหนือจากการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

9. บรรณานุกรม

- กรมการข้าว. (2558). แผนยุทธศาสตร์กรมการข้าว พ.ศ. 2558-2562. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2557). ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจการเกษตรปี 2556. นนทบุรี: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรวิทย์ตันศรี. (ม.ป.ป.). รายงานกับการเปลี่ยนแปลงของภาคการเกษตรไทย. สืบค้น 4 สิงหาคม 2557 จาก http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Thai/Northeast/Research/DocLib_Research/-04Labor%20with%20Agri%20Changing.pdfMyer, R.)1990. (Classical and modern regression with applications (2nd edition).Boston: Duxbury.
- ดลมนัสกาเจ. (2556). วิฤติอนาคตภาคเกษตรไทย คนรุ่นใหม่ทิ้งทุ่งนาสู่เมืองใหญ่. เดลินิวส์, 13.